14.9.2026

Kunnan harkinnanvaraisen valtionosuuden korotuksen hakeminen vuonna 2026

HAKIJAN TIEDOT

Kunta: Rääkkylä

Kunnan yhteyshenkilön tiedot:

- Nimi: Tommi Lepojärvi
- Nimike: kunnanjohtaja
- Sähköpostiosoite: tommi.lepojarvi@raakkyla.fi
- Puhelinnumero: 040 105 3001

HAKEMUKSEN TIEDOT

A. Haettava summa, euroa: 880 000 euroa

B. **Mikäli kunta on saanut harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta vuonna 2025, niin sen käyttökohde:** Rääkkylän kunta ei saanut vuonna 2025 harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta.

C. Yksilöidyt talousvaikeudet, joihin haetaan harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta sekä perustelut, jotka osoittavat em. vaikeudet poikkeuksellisiksi tai tilapäisiksi. Lisäksi yksilöitynä talousvaikutusten ajankohta ja euromääräinen vaikutus kunnan talouteen.

1. **Uuden koulun rakentamisen poikkeuksellinen talousvaikutus**.

   Uuden koulun noin 5,2 milj. euron investointi on Rääkkylän kokoiselle kunnalle erittäin suuri suhteessa kunnan vuosikatteeseen ja tulopohjaan. Koulu toteutetaan Kuntarahoituksen leasingrahoituksella. Leasingrahoituksesta aiheutuvat kunnan talouteen kohdistuvat lisäkustannukset ovat arviolta noin 220 000 euroa vuodessa vuodesta 2027 alkaen.

Lisäksi kunnalle aiheutuu vanhan koulurakennuksen purkamisesta kertaluonteisia kustannuksia. Vanhan koulun jäljellä olevan tasearvon alaskirjauksesta aiheutuu lisäksi noin 300 000 euron kertaluonteinen vaikutus kunnan tulokseen. 1960-luvulla rakennettu vanha koulurakennus on ollut pahoin sisäilmaongelmainen.

Uuden koulun käyttöönottoon liittyvien vuosittaisten lisäkustannusten sekä vanhasta koulurakennuksesta aiheutuvien kertaluonteisten kustannusten ajoittuminen samalle ajanjaksolle muodostaa Rääkkylän kunnan kokoon, tulopohjaan ja taloudelliseen kantokykyyn nähden poikkeuksellisen taloudellisen rasituksen.

2. **Valtionosuuksien merkittävä aleneminen.**

Rääkkylän kunnan valtionosuudet alenevat vuosina 2025–2027 huomattavasti. Vuonna 2025 valtionosuudet ovat 1 072 247 euroa, vuonna 2026 noin 840 294 euroa ja vuoden 2027 ennakkotiedon mukaan noin 770 064 euroa.

Vuodesta 2025 vuoteen 2026 valtionosuudet alenevat 231 953 euroa eli noin 21,6 %. Vuonna 2027 valtionosuudet alenevat edelleen 70 230 euroa eli noin 8,4 % vuoden 2026 tasosta. Kokonaisuudessaan valtionosuudet alenevat vuosien 2025 ja 2027 välillä 302 183 euroa eli noin 28,2 %.

Valtionosuuksien näin merkittävä aleneminen heikentää olennaisesti Rääkkylän kunnan tulopohjaa ja talouden tasapainoa. Pienen kunnan taloudessa yli 300 000 euron vuosittaisen tulopohjan menetyksen vaikutus on huomattava ja kunnan mahdollisuudet sopeuttaa toimintaansa vastaavalla määrällä lyhyessä ajassa ovat rajalliset.

3. **Siun soten vuokratulojen väheneminen.**

Rääkkylän kunnan Siun Sotelta saamat vuokratulot ovat vähentyneet. Vuokratulojen väheneminen heikentää kunnan tulopohjaa tilanteessa, jossa kiinteistöihin liittyvät ylläpito- ja muut kustannukset eivät vähene samassa suhteessa. Vuokratulojen vähenemisen vaikutus kunnan talouteen on noin 170 000 euroa vuodessa vuodesta [2025/2027] alkaen.

Hyvinvointialue Siun Sote on laajasti vetäytynyt Rääkkylästä. Työpaja suljetaan vuoden 2026 loppuun mennessä, vuodeosasto on suljettu, luvatut kaksi lääkärin vastaanottopäivää viikossa ei ole toteutunut juuri ollenkaan. Tämä heikentää asukkaiden hyvinvointia, terveyttä ja työkykyä. Asukkailla täytyisi olla oikeus inhimilliseen elämään.

4. **Työttömyyden aiheuttamat kustannukset**.

Rääkkylän työttömistä puolet ovat pitkäaikaistyöttömiä. Osa pitkäaikaistyöttömistä eivät ole enää työkykyisiä. Siitä huolimatta heitä pidetään työttöminä eivätkä he pääse eläkkeelle tms. koska Hyvinvointialue ei osoita tarpeeksi lääkäreitä työttömien työkyvyn arviointiin. Tällöin kunnille on tullut liian paljon ns. sakkomaksuja Kelalle.

Työttömiä on ollut 7/2026 aikana 120 henkilöä (17,6 %), joista 50 % on pitkäaikaistyöttömiä. Työttömyyden kustannukset kasvavat voimakkaasti. Tammi-kesäkuun 2026 aikana kunnan kustannukset ovat 198 312 euroa. Se on kasvanut edellisestä vuodesta 39 589 euroa. Avoimia työpaikkoja ei ole ollut.

Julkisten työvoimapalveluiden järjestämisvastuu siirtyi valtiolta kunnille 1.1.2025 alkaen, jolloin perinteiset TE-toimistot lakkautettiin ja TE-palvelut 2024-uudistus vei palvelut osaksi kuntien peruspalveluja. Uusi järjestelmä on lisännyt kuntien kustannuksia merkittävästi ja se pitää korjata.

5. **Väestörakenne**

Kunnan väestön määrä on laskenut väestörakenteen ja muuttoliikkeen vuoksi. Lähtömuutto vuodelta 2025 on 101 asukasta, tulomuutto 76 asukasta ja nettomuutto -25 asukasta. Luonnollinen väestönmuutos on -30 henkilöä, maahanmuutto +4 asukasta. Kokonaismuutos -51 henkilöä. Asukkaita on 1830.

6. **Muut äkillisten rakennemuutosten aiheuttamat menetykset ja tappiot**

Vuonna 2025 Keski-Karjalan Vanhustentaloyhdistys ry:n konkurssista aiheutui Rääkkylän kunnalle yhteensä 158 591 euron menetys. Yhdistyksellä oli Rääkkylässä 44 asuntoa, joiden kiinteistöihin on kertynyt merkittävä korjausvelka pitkään tekemättä jääneiden PTS-korjausten vuoksi.

Samanaikaisesti Kiinteistö Oy Rääkkylän Vuokratalon asuntokanta on kysyntään nähden selvästi ylisuuri. Kunnan väkiluku vähenee vuosittain noin 2–3 prosenttia, ja kuntalaisten keski-ikä on jo 66 vuotta. Kunta on tukenut yhtiön lainojen lyhentämistä sekä asuntojen käytöstä poistamista ja rakennusten purkamista. Kunnan alueella on kuitenkin edelleen 11 käytöstä poistettua rivitaloa, joiden purkamiseen yhtiöllä ei ole ollut taloudellisia mahdollisuuksia.

Rääkkylän kunnan heinäkuussa 2026 myymä, noin 4 500 m² suuruinen Shiitakehalli oli Polar Shiitake Oy:n vuokraama, ja tiloissa toimi myös Woodland Power Oy. Yrityksen talousvaikeuksien ja konkurssin seurauksena kunnalle aiheutui merkittäviä taloudellisia menetyksiä. Vuosina 2024–2025 kunta kirjasi 218 860 euroa myyntisaamisten luottotappioita. Konkurssin seurauksena myös noin 5–8 työntekijää sekä yrittäjät menettivät työpaikkansa. Vaikutus paikalliseen työllisyyteen on merkittävä, sillä työllisyysalueen tietojen mukaan Rääkkylässä ei ole ollut avoimia työpaikkoja.

D. Mikäli kunta on hakenut harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta vuonna 2025, niin perustelut miksi kunta hakee korotusta peräkkäisinä vuosina.

Rääkkylän kunta hakee harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta myös vuodelle 2026, koska kunnan taloudelliset haasteet eivät ole poistuneet vuoden 2025 aikana toteutetuista sopeuttamistoimenpiteistä huolimatta. Kunta on aktiivisesti pyrkinyt vahvistamaan taloudellista asemaansa menojen sopeuttamisella, toiminnan tehostamisella sekä omaisuuden käytön

tarkastelulla, mutta näiden toimenpiteiden vaikutukset eivät yksin riitä poistamaan talouden rakenteellista epätasapainoa.

Kunnan taloudelliseen tilanteeseen vaikuttavat erityisesti pieni väestöpohja, pitkään jatkunut väestön väheneminen ja ikärakenteen muutokset, jotka heikentävät verotulojen kehitystä samalla, kun palveluiden järjestämisestä aiheutuvat kustannukset pysyvät korkeina. Lisäksi yleinen kustannustason nousu sekä kuntatalouden toimintaympäristön muutokset ovat heikentäneet kunnan taloudellista kantokykyä.

Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus on kunnalle tarpeellinen väliaikainen tuki talouden vakauttamiseksi ja välttämättömien palvelujen turvaamiseksi samalla, kun kunta jatkaa talouden tasapainottamiseen tähtäävien toimenpiteiden toimeenpanoa. Korotuksen avulla kunta pystyy hallitusti toteuttamaan jo päätettyjä sopeutustoimia ja vahvistamaan taloudellista kestävyyttään pidemmällä aikavälillä.

E. Kunnan omat toimenpiteet poikkeuksellisen tai tilapäisen taloudellisen tilan korjaamiseksi (tulojen lisäykset ja menojen vähennykset, omaisuusjärjestelyt jne.)

1. Toteutetut toimenpiteet

Rääkkylän kunta on pyrkinyt vastaamaan talouden kiristyneeseen tilanteeseen aktiivisilla talouden tasapainottamistoimilla. Kunnan toimintamenoja on tarkasteltu kriittisesti ja menojen kasvua on pyritty hillitsemään kaikilla toimialoilla.

Toteutettuina toimenpiteinä voidaan tuoda esille:

• Henkilöstömenojen ja henkilöstöresurssien kriittinen tarkastelu sekä tehtävien uudelleenjärjestelyt. Henkilöstörakennetta ja henkilöstömenoja tarkastellaan edelleen sekä hyödynnetään luonnollista poistumaa mahdollisuuksien mukaan. Arviointikertomuksessa on todettu, että henkilöstön vähäisyyden vuoksi hallinto on haavoittuvainen. Tätä ongelmaa pyritään vähentämään yhteistyössä naapurikuntien kanssa. Tohmajärven kunnan kanssa on jo aloitettu yhteinen selvitystyö mahdollisista yhteisistä tehtävistä ja palveluista FCG:n fasilitoimana. Asianosaiset työntekijät ovat olleet mukana alusta alkaen. Varhaiskasvatus on yhtenä kärkihankkeena. Jo aiemmin on Tohmajärven kunnan kanssa tuotettu teknisen johtajan ja rakennustarkastajan palvelut yhteisesti. Henkilöstöresurssien tehokkaalla käytöllä ja tehtävien uudelleenjärjestelyillä tavoitellaan noin 70 000 euron vuosittaista kustannusvaikutusta.

• Ostopalvelujen ja muiden toimintamenojen vähentäminen. Ostopalvelujen tarpeellisuutta ja kustannustehokkuutta on arvioitu sekä hankintoja kilpailutettu.

• Maksujen ja taksojen tarkistaminen. Kunnan palveluista perittäviä maksuja ja taksoja on tarkistettu kunnan tulopohjan vahvistamiseksi.

• Kiinteistökannan sopeuttaminen. Kunta on vähentänyt tarpeettomien ja vajaakäytössä olevien kiinteistöjen määrää sekä selvittänyt mahdollisuuksia kiinteistöjen myyntiin ja muihin omaisuusjärjestelyihin. Kunta on myynyt Shiitakehallin, minkä seurauksena kiinteistön ylläpito- ja muissa kustannuksissa saavutetaan arviolta noin 50 000 euron vuotuinen säästö.

• Investointien priorisointi. Investoinnit on asetettu tärkeysjärjestykseen ja muita kuin välttämättömiä investointeja on siirretty myöhemmäksi.

• Toiminnan tehostaminen. Palveluprosesseja ja toimintatapoja on tehostettu sekä yhteistyötä muiden kuntien ja toimijoiden kanssa lisätty kustannustehokkuuden parantamiseksi.

2. Tulossa olevat ja päätetyt toimenpiteet

• Henkilöstörakenteen ja henkilöstömenojen jatkuva tarkastelu sekä henkilöstöresurssien tehokas käyttö. Luonnollista poistumaa hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan.

• Hallinnon haavoittuvuutta vähennetään yhteistyöllä naapurikuntien kanssa. Tohmajärven kanssa selvitetään yhteisiä tehtäviä ja palveluja. Varhaiskasvatus on yksi yhteistyön kärkihankkeista.

• Palvelujen järjestämistapojen ja ostopalvelujen kustannustehokkuuden arviointi;
• Kunnan kiinteistökannan vähentäminen ja tarpeettomista kiinteistöistä luopuminen.

• Uuden koulun käyttöönoton yhteydessä vapautuvien tilojen käytön, myynnin tai purkamisen ratkaiseminen siten, että kiinteistöjen ylläpitokustannuksia voidaan vähentää.

• Kunnan maksujen, taksojen ja muiden tulojen tarkistaminen.

• Investointiohjelman rajaaminen kunnan taloudellisen kantokyvyn mukaiseksi sekä

• Muiden pysyvien käyttötalouden säästötoimenpiteiden valmistelu talouden tasapainon turvaamiseksi.

F. Muut huomiot ja lisätiedot:

Aika: 14.9.2026

Allekirjoitus, nimenselvennys ja nimike

Tommi Lepojärvi, kunnanjohtaja

Liitteet: